

Älby hage – kulturmark, ängar och tomter

Urpo Könnömäki

Älby hage är beläget på Ekerön, på gammal kulturmark, gränsande mot Helgö kanal och Norrsundet i Mälaren. De låglänta strandängarna är betade av kor. Området i övrigt är till största delen tomtmark (jag bor här) med privata vägar där man fritt kan promenera, cykla och skåda fågel, men viktigt är att man visar hänsyn under sin vistelse i området.

I Älby hage finns också en äppelodling samt massor av olika frukt bärande träd, mest vildkorsbär. Hassel, slån, vildapel och stora ekar finns i den betade hagen mot Mälaren. Området har en höjdrygg mot norr som är bevuxen med blandskog, mest barrträd. På strandängarna och i själva skogen gäller allemansrätten med allt vad det innebär.

För att komma till området med bil åker man från Tappström cirka 5 km i riktning mot Adelsö och tar till vänster vid ICA Nyckelby mot Helgö. Parkering finns direkt efter Helgö-

bron. Buss åker man från Brommaplan med nr 309, hållplats Älby. Alternativt buss 312 mot Adelsö, hållplats Nyckelby, sedan blir det cirka 700 meters promenad mot Helgö.

Förutsättningarna för ett rikt fågelliv är perfekta i den mångfald som finns i området. Vintern är ofta en spännande tid med lite udda arter som har stannat kvar eller kommit till området. För att klara sig över vintern besöker fåglarna olika matningar eller tar för sig i naturens eget skaffereri. I skrivande stund har favoriterna slagit till på matningen – 24 stenknäckar

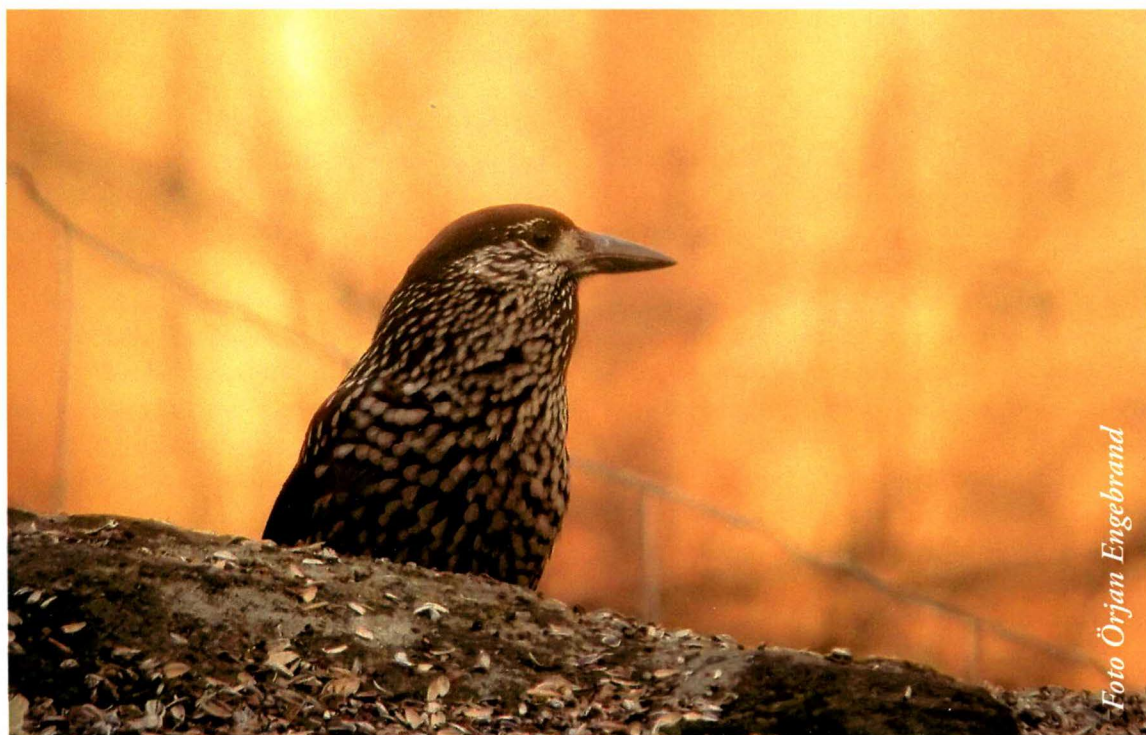

Foto Örjan Engebrand

Nötkräka på fågelmatningen

Foto Örjan Engebrand

Gulärla med mat till ungar

samtidigt med nötkråkan. Nere vid kanalen och Norrsundet hörs flera gärdsmygar med sitt karakteristiska lock- och varningsläte. Vattenralen kan visa sig vissa vintrar om det finns öppet vatten. Gråspetten var framme vid matningen två gånger under 2005, den föredrog då talgbol-len. Listan kan göras lång men jag sparar lite åt andra att själva upptäcka och att glädjas åt.

Våren är ett eldorado av olika flyttfåglar som har sin rutt över Älby hage på väg mot norr, stora flockar av sjungande trastar samt bo- och bergfinkar. På strandängen finns olika vadare; grön-bena, skogsnäppa, brushane och gluttsnäppa. Vråkarna med sitt jamande läte, jagar ofta vid kanalen. Den bruna kärrhöken sveper över kanalen fram och tillbaka, då och då dykande efter bytet. Lärkfalken har också sitt jaktområde vid vattnet, dels småfåglar men på senare sommaren olika trollsländor som den skickligt fångar i luften. Buskskvättan och gulärlan gillar den betade strandängen både som häcklokal och matplats.

I mitten av maj är hagen i full skrud av blommande fruktträd av alla de slag som senare blir fåglarnas matförråd. Stararna börjar samla sig i

stora flockar och utnyttjar det rikliga utbudet av bär, speciellt vildkårsbär. Sommartid kan man följa olika fåglars sökande efter föda åt hungriga ungar. De finns överallt i området.

Hösten är en intressant tid med alla fåglar som har sin flyttväg över området, det har visat sig vara en viktig korridor för söderflyttande fåglar. Trastar och sidensvansar finns på plats och kalasrar på alla frukter som sitter kvar. Vissa år flyger korsnäbbar i flockar över området, de flesta är mindre korsnäbbar men ibland ses större och enstaka bändelkorsnäbbar. Varje höst kommer nötkråkan till hasselbuskarna och samlar nötterna i sin kräva och flyger till sina gömmor i någon mossig skogsbacke i närheten.

Flera år har den varit en säker gäst vid fågelmatningen. Domherrar finns i området och på matningen. De senaste åren har det dykt upp individer som har ett annorlunda knarrande lockläte, enligt expertisen är det östliga, kanske ryska gäster.

Välkommen till Älby hage med omnejd för att skåda fågel eller njuta av naturen i allmänhet. En liten aptitretare: min tomtlista i Älby hage räknar 161 arter!